

Zesde Internationale Olympiade in Theoretische,
 Mathematische en Toegepaste Taalkunde
 Bulgarije, Zonnenstrand, 4–9 augustus 2008
 Oplossingen van de opgaven van de individuele wedstrijd

Opgave Nr 1. Regels:

1. De apostrof geeft lengte aan als die na een klinker staat, en wordt als [ə] gelezen als die na een medeklinker staat.
2. De letter *w* geeft na een medeklinker ronding van de lippen aan, anders de klank [w].
3. [ə] wordt altijd uitgesproken, hoewel niet geschreven, tussen elke medeklinker en een volgende sonorant ([l m n]).
4. [ə] wordt ook vóór een medeklinkercluster aan het begin van een woord uitgesproken.
5. *p t j g gw q qw* worden aan het begin van een woord of tussen klinkers als stemhebbende medeklinkers ([b d j g g^w ʝ ʎ^w]) en aan het eind van een woord of naast een andere medeklinker als stemloze medeklinkers ([p t c k k^w x x^w]) uitgesproken.

Antwoorden:

- (a) 12 [əksənxōvɔn], 13 [ətəkəbɔx], 14 [gəməjəmin], 15 [emtoɣ^watk], 16 [dəbəlɔc];
 (b) 17 *tp'te'sn*, 18 *mtesgm*, 19 *alapt'g*, 20 *glamen*.

Opgave Nr 2. (a) Regels:

1. Het aantal lettergrepen. Elke versregel bestaat uit 6 lettergrepen.
2. Alliteratie of beginrijm. Zie de formulering van de opgave.
3. Binnenrijm. We duiden de klinkers (en klinkergroepen) in een versregel aan met $V_1, V_2, \dots, V_6$. Minstens één medeklinker die onmiddellijk na V_5 komt moet ook na V_n ($n = 1, 2$ of 3) onmiddellijk komen. Bovendien is in even versregels $V_n = V_5$.

Vergelijk b. v. regels IV, 1–6 (beginrijmen zijn door vette tekst aangegeven, binnenrijmen door onderstreping):

IV

- 1 háð**i** gramr, þars gnúð**i**,
- 2 geira hregg við seggi,
- 3 (rauð fnýsti **ben** blóði)
- 4 bryngoggl í dyn Skoglar,
- 5 þás á rausn fyr ræsi
- 6 (réð egglituðr) seggir ...

(b) Overblijvende woorden: **hœgra**, **smíði**.

V

- 1 ^a ríks (þreifsk reiddra øxa
- 2 ^b rymr ; knóttu spjór ^c glymja)
- 3 ^d svartskyggð bitu seggi
- 4 ^e sverð þjóðkonungs ferðar,
- 5 þás (^f hugfylðra hólða
- 6 ^g hlaut ^h andskoti ⁱ Gauta
- 7 (hór vas ^j söngr of ^k svírur)
- 8 ^l sigr (flugbeiddra ^m vigra).

Opgave Nr 3. De bepaling staat in beide talen na het hoofd.

(a)	<i>jun</i>	knook	
	<i>i-jun</i>	skelet	(menigte knoken)
	<i>i-wahnawa</i>	bananentros	(menigte bananen)
	<i>i-drai</i>	kalender	(menigte dagen)
	<i>drai-hmitrötr</i>	zondag	(heilige dag)
	<i>gaa-hmitrötr</i>	sanctuarium	(heilige plaats)
	<i>uma-hmitrötr</i>	kerk	(heilig huis)
	<i>ngöne-uma</i>	muur	(huisrand)
	<i>ngöne-gejë</i>	kustland	(waterrand)
	<i>nyine-thin</i>	els	(stekenwerktuig)
	<i>tii</i>	schrijven	
	<i>bé-tii</i>	potlood	(schrijvenwerktuig)
	<i>bé-wöli</i>	vork	(stekenwerktuig)
	<i>wöta</i>	dier	
	<i>bé-wöli-wöta</i>	spoor	(dierstekenwerktuig)
	<i>bé-ödu</i>	beker	(drinkenwerktuig)
	<i>ba-jié</i>	kustland	(waterrand)
	<i>ba-bwén</i>	schemering	(nachtrand)
	<i>a-pulut</i>	bed	(slapenplaats)

(b) *wahnawa* ‘banaan’, *drai* ‘dag’; *wöli* ‘steken’, *pulut* ‘slapen’.

(c) *i-bii* ‘bijenzwerm (menigte bijen)’, *tusi-hmitrötr* ‘Bijbel (heilig boek)’.

Opgave Nr 4. De achtervoegsels van de zelfstandige naamwoorden die in deze opgave voorkomen zijn:

1. **-kʌsmʌ** ‘erboven’, **-kotoya** ‘voor’, **-pit** ‘met’;
2. **-šeh** ‘als, alsof’;
3. **-taʔm** meervoud;
4. **-tih** ‘slechts (echt, recht)’.

Na een neusklank (**m**, **n**, **ŋ**) worden de plofklanken **p**, **t**, **k** stemhebbend (respectievelijk **b**, **d**, **g**). Als **k** na **y** komt, wisselen deze klanken van plaats.

De bezittelijke voornaamwoorden zijn **ʔʌs** ‘mijn’ en **mis** ‘jouw’; als het naamwoord met een plofklank begint, wordt deze medeklinker stemhebbend en daarvóór komt een hiermee overeenkomende neusklank.

(a)	cakyʌsmʌtih	recht boven de liaan
	kʌmʌŋšeh	als een schaduw
	ʔʌs mok	mijn maïs
	mis ndʌctaʔm	je tanden
	pahsunbit	met de pompoen
	perolkotoyašehtaʔm	alsof voor de ketels
(b)	voor de stoel	pokskukyotoya
	met mijn ketel	ʔʌs mberolpit
	echt als een berg	kocʌkšehtih
	pilaren	komdaʔm
	boven de schaduwen	kʌmʌŋgʌsmʌtaʔm
	je stad	mis ŋgumguy

Opgave Nr 5. De zinnen in het Inuktitut hebben de volgende algemene structuur:

$X-(q)$	$V-$	‘X V (zich).’
$X-(q)$	$Y-(r)mik$	‘X V een Y.’
$X-up$	$Y-(q)$	‘X V de Y.’

waarin X en Y naamwoorden zijn en V het werkwoord is. Ingeval een naamwoord als bepaalde vorm van het lijdend voorwerp of als onderwerp in een zin waarin geen bepaalde vorm van het lijdend voorwerp voorkomt de uitgang **-q** krijgt, krijgt het ook als onbepaalde vorm van het lijdend voorwerp **-r** voor de uitgang **-mik** (*nanu-q* — *nanu-r-mik*; *iluaqhaiji* — *iluaqhaiji-mik*). Om ‘jouw’ uit te drukken, wordt **-(q)** door **-it** en **-up** door **-vit** vervangen.

Het werkwoord krijgt de volgende achtervoegsels:

- **-j** na een klinker of **-t** na een medeklinker;
- een uitgang voor de personen van het onderwerp en de bepaalde vorm van het lijdend voorwerp, als dat er is:
  - in de eerst twee schema’s: **-u-tit** ‘2’, **-u-q** ‘3’;
  - in het derde schema: **-a-it** ‘2/3’, **-a-nga** ‘3/3’, **-a-atit** ‘3/2’.

Een overgankelijk werkwoord zonder lijdend voorwerp wordt als wederkerend opgevat.

- (a)
13. De wolf zag je sjamaan.
  14. Je ijsbeer verwondde een jongen.
  15. Je jager genas zich.
  16. Jij schoot de leraar dood.
  17. Jij kwam.
  18. Jij genas een jager.
- (b)
19. *Angatkuup aanniqtaatit.*
  20. *Ilinniaqtitsijiup inuuhuktug takujanga.*
  21. *Amaruit ukiakhaqtug.*
  22. *Qingmirmik qukiqsijutit.*
  23. *Qingmiit ilinniaqtitsijimik aanniqsijuq.*